

Pedagogisch beleidsplan

't Kasteel Kinderopvang

Gastouderopvang in Leiden

WWW.TKASTEEL.NL

info@tkasteel.nl

Inhoudsopgave

INLEIDING	1	4.5.2 Broertjes en zusjes	12
1. ZEKERHEID, VEILIGHEID EN VERTROUWEN	2	4.6 Naar eigen inzicht vrije tijd invullen	13
2. HET SCHEPPEN VAN ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN VOOR KINDEREN	3	4.7 Inspraak voor kinderen	13
2.1 De lichamelijke ontwikkeling	3	4.8 Ruimte voor fantasie, eigen creativiteit en onderzoek	14
2.2 De sociaal-emotionele ontwikkeling	4	4.9 Zelfstandigheid en zelfredzaamheid	14
2.3 De verstandelijke- en creatieve ontwikkeling	4	4.10 Een open houding van de groep	14
2.4 De taalontwikkeling	4	4.11 Vertrouwde begeleiding	15
2.5 De ontwikkeling van zelfstandigheid en zelfredzaamheid	5	BIJLAGE	16
3. HET OVERBRENGEN VAN WAARDEN EN NORMEN	6	Bijlage 1. Regels gastouderopvang 't Kasteel	17
3.1 Intermenselijke relaties	6	Bijlage 2. Wenperiode nieuwe kinderen	18
3.2 Individualiteit	6	Bijlage 3. Zelfstandigheidsformulier gastouderopvang 't Kasteel 19	
3.3 Multiculturele samenleving	7	Bijlage 4. Richtlijnen voor de opvang	20
3.4 Samenleven / Samen verantwoordelijk	7		
4. DOELSTELLINGEN	8		
4.1 Huiselijke sfeer	9		
4.2 Veiligheid	9		
4.3 Rust	10		
4.4 Respect	10		
4.4.1 Respect voor elkaar	10		
4.4.2 Respect binnen een multiculturele samenleving	11		
4.4.3 Respect voor materiële zaken	11		
4.5 Aandacht voor ieder kind	11		
4.5.1 Nieuwe kinderen	12		

INLEIDING

Voor je ligt het pedagogisch beleid van gastouderopvang 't Kasteel. Het Kasteel-team heeft in samenwerking met het bestuur een aantal pedagogische uitgangspunten geformuleerd. Op deze punten is onze manier van werken gebaseerd. Wij benadrukken hierbij dat een pedagogisch beleid nooit "klaar" is. Het beleid is een doorlopende leerweg waarin steeds ruimte voor verandering zal zijn.

De missie van dit pedagogisch beleid:

"Met onze gastouderopvang willen wij maximaal zes kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 13 jaar na een drukke schooldag of tijdens schoolvakanties in een prettige huiselijke sfeer opvangen onder het motto "opvang-tijd is vrije tijd". Dit houdt in dat er weinig moet en er veel mag, binnen de mogelijkheden en afgesproken grenzen.

De omgeving van waaruit kinderen hun wereld gaan ontdekken, dient voldoende zekerheid, veiligheid en vertrouwen te garanderen. Deze omgeving willen wij creëren door met vertrouwde, professionele krachten te werken. Dit stelt ook eisen aan de inrichting van de ruimtes. Het is belangrijk dat de ruimtes kinderen veiligheid en overzichtelijkheid bieden, maar tegelijkertijd ook genoeg uitdagingen - niet alles hoeft door de leiding meteen te kunnen worden gezien.

Wij willen een aantrekkelijke speel- en ontwikkelomgeving voor de kinderen creëren. In deze vertrouwde omgeving begeleiden professionele krachten in samenspraak met de ouders, de kinderen in hun ontwikkeling naar zelfstandige, evenwichtige en sociaal voelende

mensen. Wij vinden het belangrijk ieder individu met respect te behandelen en in zijn waarde te laten.

Om kinderen te begeleiden in hun ontwikkeling is samenwerking nodig. Samenwerking binnen 't Kasteelteam, en van 't Kasteel met ouders en eventuele andere instanties. Wij realiseren ons dat de ontwikkeling van kinderen een interactief proces is. Kinderen worden daarbij gevoed door de omgeving waar zij onderdeel van zijn: thuis, school, verenigingen, familie, straat, stad, etc.

Ons pedagogisch beleid is gebouwd op drie peilers:

- Zekerheid, veiligheid en vertrouwen;
- Het scheppen van ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen;
- Het overbrengen van waarden en normen.

Deze drie peilers worden in het hierna volgende hoofdstukken (hoofdstuk 1, 2 en 3) beschreven.

Vanuit de peilers zijn elf doelstellingen geformuleerd waarvan uit wij werken. Deze worden besproken in hoofdstuk 4. Daarachter vindt je ruimte voor een aantal bijlagen.

Uiteraard hanteert 't Kasteel de regels uit de wet Kinderopvang als het gaat om de maximale opvang van het aantal kinderen per gastouder en de eisen die aan het opvang adres worden gesteld. (zie Bijlage 4. Richtlijnen voor de opvang).

1. ZEKERHEID, VEILIGHEID EN VERTROUWEN

De omgeving van waaruit kinderen hun wereld gaan ontdekken, dient voldoende zekerheid, veiligheid en vertrouwen te garanderen. Zo kunnen kinderen vanuit een veilige basis op ontdekking gaan. We werken hiertoe zo veel mogelijk met een vaste dagindeling en vaste regels en vaste leid(st)ers. Ook plegen we overleg met ouders over de specifieke eigenschappen van elk kind. Een actieve houding van beide kanten is hierbij van belang.

Wij hopen dat kinderen hierdoor met plezier gebruik maken van onze gastouderopvang.

2. HET SCHEPPEN VAN ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN VOOR KINDEREN

Gedurende de basisschoolperiode ondergaan de kinderen voortdurend ontwikkelingen. Dit begint al op de allereerste schooldag. Zij behoren ineens tot de jongste groep in de klas, en hebben zich te voegen naar de regels zoals die gelden op de nieuwe school en in de klas. Gedurende de basisschoolperiode ontwikkelen de kinderen zich van kleuters die nog veel behoefte hebben aan structuur, aan de helpende hand van de juf of meester, naar pre-pubers, die straks zelfstandig naar de middelbare school toe gaan. Bij kleuters nemen spel en fantasie een belangrijke plaats in, bij oudere kinderen maakt dit plaats voor steeds meer intellectuele vaardigheden op doen. De focus ligt dan meer op kennis verwerven.

't Kasteel wil het kind in zijn ontwikkeling ondersteunen door het stukje bij beetje de verantwoordelijkheid te geven die het dragen kan. We stimuleren een kind zelf zijn zaakjes op te leren knappen. Tegelijkertijd helpen en ondersteunen we het kind in wat het wil kunnen. Zo stimuleren we zelfvertrouwen. De afweging een kind iets zelf te laten doen of het te helpen, en op wat voor een manier, wordt zoveel mogelijk per situatie bepaald. Elk kind is anders, terwijl je in de ontwikkeling van een (gemiddeld) schoolkind ook een globaal patroon terug kan vinden. Daarom zijn er ook regels. (Zie bijlage 1. en bijlage 2. "Regels").

Gedurende de basisschoolperiode ontwikkelen kinderen zich op veel verschillende gebieden:

1. De lichamelijke ontwikkeling
2. De sociaal-emotionele ontwikkeling
3. De verstandelijke en creatieve ontwikkeling
4. De taalontwikkeling
5. De ontwikkeling van zelfredzaamheid en zelfstandigheid

In subhoofdstuk 2.1 tot en met 2.5 beschrijven we kort hoe we willen omgaan met het ondersteunen van deze ontwikkelingen van het kind.

2.1 De lichamelijke ontwikkeling

Door te spelen kan een kind zich tal van motorische vaardigheden eigen maken. Speelgoed en materiaal dat op leeftijd en interesse is afgestemd is voorhanden, en kan veelal zelf worden gepakt, mits dit verantwoord is. Wij vinden dat kinderen zich fysiek uit moeten kunnen leven.

Er worden ook activiteiten aangeboden. Op 't Kasteel wordt ook ingespeeld op wat de kinderen zelf bezighoudt. Vrij spel wordt gestimuleerd en ondersteund.

2.2 De sociaal-emotionele ontwikkeling

Bij gastouderopvang 't Kasteel maken de kinderen onderdeel uit van een groep, zoals zij hun hele leven deel uit zullen maken van diverse groepen. We vinden het belangrijk dat een kind zich kan redden in de groep. De gastouderopvang kan gezien worden als een sociale experimenteeruimte. Kinderen leren omgaan met een groep. Essentiële vaardigheden als vrienden of vriendinnen maken, conflicten oplossen en experimenteren met solidariteit of verdraagzaamheid kunnen geoefend worden. De gastouder kan vanuit een professionele achtergrond de kinderen observeren en inspelen op deze (groeps)processen. Ook heeft de gastouder een voorbeeldfunctie als het gaat om sociale vaardigheden, en ze praten hierover met de kinderen. Leidraad is respectvol omgaan met elkaar en je omgeving.

2.3 De verstandelijke- en creatieve ontwikkeling.

We gaan er vanuit dat de kinderen na school vrije tijd hebben. Dit houdt in dat zij met de gastouder zoveel mogelijk hun vrije tijd naar eigen inzicht kunnen en mogen invullen. Bezig zijn is belangrijker dan presteren. Dat kinderen spelen en daar plezier aan beleven is belangrijker dan wat ze daarbij leren. Hiernaast worden er ontwikkelingsmogelijkheden aangeboden die in alle vrijheid uitgeprobeerd kunnen worden.

Er worden verschillende activiteiten waarin kinderen zich creatief kunnen ontplooiën. Dagelijks kunnen activiteiten worden aangeboden, maar ook wordt er voorgelezen en worden er spelletjes gespeeld. In vakanties is er gelegenheid en tijd voor uitgebreidere activiteiten, zoals museumbezoek, naar een toneelstuk gaan of naar het zwembad.

Kinderen kunnen onder andere gebruik maken van knutsel- en tekenmateriaal, de computer, een boeken, verkleedkleden en schmink, spelletjes en eventueel muziekinstrumentjes.

2.4 De taalontwikkeling

Gedurende de basisschoolleeftijd leren kinderen zich steeds beter uit te drukken.

Om deze ontwikkeling zo goed mogelijk te ondersteunen let de gastouder op het taalgebruik van zowel zichzelf als de kinderen. De kinderen worden ondersteund bij wat ze willen zeggen en eventueel verbeterd. Er wordt van kinderen gevraagd te zeggen wat ze bedoelen, uit te spreken wat ze graag willen, in plaats van dit non-verbaal aan te geven. Uitgangspunt is steeds de Nederlandse taal.

De gastouder ondersteunt de taalontwikkeling ook door leesboeken beschikbaar te hebben. De jongere kinderen worden regelmatig voorgelezen. Doorgaans gebeurt dit op verzoek van de kinderen. Ook samen liedjes zingen is goed voor de taalontwikkeling.

2.5 De ontwikkeling van zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Om kinderen zich te laten ontwikkelen tot zelfstandige mensen, is het belangrijk hen te stimuleren zelf dingen te ondernemen. Dit kan door hen in fases meer ruimte te geven om zelfstandig op pad te gaan. Hier is vertrouwen van de leiding voor nodig. Maar het kind moet ook zelf in zijn eigen mogelijkheden geloven. Dit zelfvertrouwen wordt gestimuleerd door de kinderen bijvoorbeeld mee te laten helpen met de dagelijkse karweitjes, en ze te complimenteren met wat ze ondernemen. Kwaliteiten van het kind worden belicht en naar voren gehaald waardoor kinderen meer in zichzelf gaan geloven.

Bij zelfstandig worden hoort ook mee kunnen praten en een stem hebben in de dagelijkse gang van zaken tijdens de gastouderopvang. Kinderparticipatie, inspraak voor kinderen, verhoogt de betrokkenheid van de kinderen, helpt sociale vaardigheden te ontwikkelen, en geeft de gastouder veel informatie. Kinderen mogen over bepaalde onderwerpen meedenken, en over bepaalde onderwerpen meebeslissen.

3. HET OVERBRENGEN VAN WAARDEN EN NORMEN

Bij 't Kasteel willen wij kinderen helpen zelfstandig te worden, verantwoordelijkheden te dragen en te leren wat goed en kwaad is. Wij vinden dat een kind, ook bij de gastouderopvang 't Kasteel, moet leren omgaan met normen en waarden en de sociale regels die in onze samenleving bestaan.

Onze focus bij het overbrengen van waarden en normen aan kinderen, ligt op:

1. Intermenselijke relaties
2. Individualiteit
3. Multi- culturele vieringen
4. Samen leven / Samen verantwoordelijk

In subhoofdstuk 3.1 t/m 3.4 wordt kort beschreven hoe we op 't Kasteel willen omgaan met het overbrengen van waarden en normen.

3.1 Intermenselijke relaties

De kinderen maken op hun Kasteeldag onderdeel uit van een groep, zoals zij hun hele leven deel uit zullen maken van diverse groepen. Het is daarom belangrijk dat een kind zich kan redden in een groep en de signalen van de groep goed leert op te pikken. Het is volgens

ons van belang dat een kind zich bewust is van de impact van zijn gedrag.

Ieder kind is uniek, maar ieder kind maakt ook onderdeel uit van de groep. Dit is een spanningsveld, maar ook een uitdaging. Hoe zorgen wij ervoor dat ieder individueel kind voldoende wordt ondersteund in zijn eigen capaciteiten, zonder dat dit ten koste gaat van de andere kinderen? De gastouder maakt hierin (eventueel in overleg) de uiteindelijke afweging.

Zo hebben sommige kinderen behoefte aan hun eigen afgebakende ruimte om - alleen - te spelen. Wij geven zo'n kind zoveel mogelijk zijn eigen fysieke ruimte om te spelen en leggen de andere kinderen uit dat zij deze ruimte moeten respecteren.

Echte groepsmomenten zijn samen uit school lopen, samen eten, samen een verjaardag vieren en samen spelletjes spelen.

3.2 Individualiteit

Ieder kind is uniek. Het is van belang dat ieder kind zichzelf kan zijn en ook op 't Kasteel wordt gewaardeerd om wie het is. Ons streven is ieder kind tot zijn recht laten komen, en individueel te ondersteunen en begeleiden in zijn ontwikkeling. Er is aandacht voor het individuele kind.

Ieder kind wil zichzelf worden, maar ook net als de anderen zijn. Hier is een rol weggelegd voor de gastouder. We mogen niet vergeten dat onze kinderen individuen zijn die het recht hebben om

over veel dingen zelf te beslissen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt met de kinderen binnen welke grenzen zij zich kunnen uiten. Met een kind dat heel erg graag voetbalt zullen andere afspraken worden gemaakt over het buitenspelen dan met een echte kunstenaar die graag binnen aan het tekenen is. Hierbij willen we kinderen stimuleren in hun vaardigheden, maar ze ook af en toe aansporen iets nieuws te proberen.

3.3 Multiculturele samenleving

Samen leven wij in een multiculturele samenleving. Om kennis te krijgen van andere culturen willen wij gebruiken vieren, die horen bij de diverse culturen. Wij juichen vertegenwoordiging van verschillende culturen en achtergronden op 't Kasteel toe. (Zie ook subhoofdstuk 4.4.2).

3.4 Samenleven / Samen verantwoordelijk

Respect vormt de kern van een morele instelling, respect voor onszelf, voor anderen, voor alle vormen van leven en de omgeving waarin ze leven.

Respect voor onszelf betekent dat we ons eigen leven en onze eigen persoon als waardevol beschouwen.

Respect voor anderen betekent dat we ieder individu als een waardevol individu beschouwen, dat we een ander in zijn waarde laten en een ander dezelfde rechten toekennen als onszelf.

De omgang met leeftijdgenoten is van grote betekenis voor een kind. In een groep met leeftijdgenoten kan een kind zijn eigen krachten leren kennen. Het kind leert zelf initiatieven te nemen of zich te voegen naar de initiatieven van anderen. Het leert om te gaan met spelregels. Het ondergaan van de belevingen die aan allerlei soorten spel verbonden zijn, het gezamenlijk op avontuur gaan, al is het maar in de vorm van 'de omgeving verkennen' vinden wij van grote betekenis voor zelfkennis en voor de kennis van anderen.

Wij vinden het belangrijk om het kind te leren initiatief te nemen, en verantwoordelijkheid op te vatten voor eigen gedrag en dat van de hele groep.

4. DOELSTELLINGEN

Wij willen werken in een klimaat van waardering, respect en aandacht. We willen de kinderen een prettige opvang bieden. Daarom streven we ernaar de volgende doelstellingen na te leven:

- **Huiselijke sfeer.** *De huiselijke sfeer schept een veilige en aantrekkelijke omgeving voor het kind. Er is ruimte voor de verhalen van de kinderen. De uitstraling van de ruimte, de materialen en de gastouder geeft het kind de kans zich geborgen te voelen. Zo is 't Kasteel een plek, waar kinderen graag vertoeven.*
- **Veiligheid.** *De omgeving en de vaste gastouder bieden de kinderen genoeg (fysieke) uitdagingen, maar ook voldoende garanties, zodat kinderen zich veilig voelen, om (begeleid) op ontdekking uit te kunnen gaan.*
- **Rust.** *Het kind kan zich terug trekken wanneer het bij de gastouder is. Er wordt gezorgd voor rustige momenten, maar ook voor een rustige plek in huis.*
- **Respect.** *Het kind wordt door alle "kasteelgangers" gerespecteerd om wie het is en om wat het doet. Ook tonen kinderen en gastouder respect voor de omgeving en materiële kasteelzaken.*
- **Aandacht voor ieder kind.** *Alle kinderen krijgen individuele aandacht, op zo'n manier dat dit niet ten koste gaat van de andere kinderen.*
- **Naar eigen inzicht vrije tijd invullen.** *In de vrije tijd van het kind staat spelen centraal. Hierbij wordt gezocht naar een evenwicht tussen vrij spel (naar eigen keuze en zonder sturing door een volwassene), en georganiseerde activiteiten (door een volwassene georganiseerd en begeleid). Het kind mag zelf kiezen aan welke activiteiten het mee wil doen.*
- **Inpraak voor kinderen.** *Kinderen voelen zich betrokken doordat ze medeverantwoordelijk zijn voor de regels, de materialen, de ruimte en het dagprogramma.*
- **Ruimte voor fantasie, creativiteit en onderzoek.** *De kinderwereld zit vol mogelijkheden, nieuwe ontdekkingen en spel. We stimuleren en ondersteunen het kind om op ontdekkingstocht te gaan.*
- **Zelfstandigheid en zelfredzaamheid.** *We begeleiden het kind in de geleidelijke ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.*
- **Een open houding van de groep.** *Het streven is een open houding van de groep, waarin alle kinderen goed kunnen aarden. Wij bieden activiteiten aan om het groepsproces te bevorderen.*
- **Vertrouwde begeleiding.** *De kinderen voelen zich veilig en vrij met de gastouder. De gastouder stelt zich empathisch op en richten zich op wat er bij de kinderen leeft.*

In subhoofdstuk 4.1 t/m 4.11 zijn de doelen kort uitgewerkt.

4.1 Huiselijke sfeer

- **Huiselijke sfeer.** *De huiselijke sfeer schept een veilige en aantrekkelijke omgeving voor het kind. Er is ruimte voor de verhalen van de kinderen. De uitstraling van de ruimte, materialen en de gastouder geeft het kind de kans zich geborgen te voelen. 't Kasteel is een plek waar kinderen graag vertoeven.*

Op 't Kasteel proberen wij een huiselijke sfeer te scheppen, door een veilige en aantrekkelijke omgeving voor het kind te bieden.

Wij creëren een huiselijke sfeer doordat de gastouder zich bewust niet opstelt als leerkracht. Kinderen worden aangesproken bij hun naam, en mogen de gastouder bij hun voornaam noemen.

Aandacht is er voor ieder kind wanneer de kinderen opgehaald worden van school en er aan tafel met de gastouder iets wordt gegeten en gedronken. Aan tafel is er heel bewust ruimte voor de verhalen van de kinderen. Ook wordt kinderen soms gevraagd of ze willen assisteren bij de afwas of andere huishoudelijke klusjes.

We beogen het creëren van een huiselijke sfeer wanneer we:

- De verjaardag van het kind vieren;
- Gezamenlijk boodschappen doen;
- Gezamenlijk tuinieren;
- Gezamenlijk afwassen;
- Vriendjes en/of vriendinnetjes uitnodigen;

- Gezamenlijk eten.

4.2 Veiligheid

- **Veiligheid.** *De omgeving en de vaste gastouder bieden de kinderen genoeg (fysieke) uitdagingen, maar ook voldoende garanties, zodat kinderen veilig op ontdekking uit kunnen gaan.*

't Kasteel wil voldoende fysieke veiligheid bieden, maar wel zo, dat er nog genoeg uitdagingen zijn voor het kind.

Fysieke veiligheid wordt geborgd door de normen waaraan de kinderopvang zich landelijk moet houden, de zogenaamde kwaliteitsregels, onder andere vastgelegd per kinderopvanginstelling in een risico inventarisatie analyse (RIE). Deze RIE wordt regelmatig door de GGD gecontroleerd.

Iedere gastouder is in het bezit van een diploma 'EHBO bij Kinderongevallen'. Jaarlijks wordt door de gastouder aan een herhalingsbijeenkomst deelgenomen. In de ruimte is altijd een verbandtrommel aanwezig en bij uitstapjes gaat een reisverbandtrommel mee.

Emotionele veiligheid willen wij bieden door te werken met een vaste gastouder en een vaste pool van invalkrachten.

4.3 Rust

- **Rust.** *Het kind kan zich naar behoefte even terug trekken wanneer het bij de gastouder is. Er wordt gezorgd voor rustige momenten, maar ook voor een rustige plek in het huis.*

Fysieke rust kan worden bereikt door drukke kinderen te scheiden van de niet drukke kinderen. Dit kan door ruimtes te benoemen waar kinderen zich fysiek mogen uitleven en ruimtes te benoemen waar kinderen rustig hun activiteit kunnen uitvoeren.

Zo lenen de buitenruimte en een speeltuin zich prima voor druk spelen. De rustige plek in huis zijn juist weer geschikt om specifiek rustige dingen te doen. Ook kan deze ruimte worden gebruikt door oudere kinderen om hun huiswerk te maken.

Er wordt ook rust gecreëerd door rustige activiteiten aan te bieden. Denk hierbij aan voorlezen of zelf laten lezen, knutselen of kleuren.

Verder worden er uitleefactiviteiten aangeboden zoals voetbal, trefbal, tikkertje, voetje van de vloer, kringspelen of samen muziek maken. Zo kan een drukke situatie begeleid worden naar een spelsituatie, waardoor er geluidsafname ontstaat, en energie gekanaliseerd wordt.

We streven ernaar het kind de mogelijkheid te bieden een balans te vinden tussen zijn eigen binnenwereld en de buitenwereld om hem heen.

De gastouder houdt zich over het algemeen aan een vaste dagindeling. Deze structuur kan kinderen een rustig gevoel geven; je weet wat je kan verwachten. Binnen deze vaste dagindeling stelt de

gastouder zich flexibel op; inspelen op het moment en op wat er voor de kinderen speelt is van groot belang. Met de houding van de gastouder, de inrichting van de ruimte, de speelgoedkeuze en de activiteiten die er worden aangeboden willen we een geborgen en prettige sfeer creëren.

N.B. Algehele rust is bijna niet mogelijk!

4.4 Respect

- **Respect.** *Het kind wordt door alle "kasteelgangers" gerespecteerd om wie het is en om wat het doet. Ook tonen kinderen en gastouder respect voor de omgeving en materiële Kasteelzaken.*

4.4.1 Respect voor elkaar

Binnen gastouderopvang 't Kasteel gelden regels waaraan iedereen zich moet houden.

Deze regels zorgen ervoor dat er met elkaar wordt omgegaan op een nette en prettige manier. Wij hechten aan wederzijds respect. Respect voor de kinderen, respect voor hun ouders en respect voor de gastouder.

Een belangrijke regel is dat er niet wordt geschreeuwd, wanneer er met elkaar wordt gepraat, er wordt ook niet gegescholden, gepest, geschopt of geslagen.

Wanneer een kind zich niet aan deze regels houdt, dan wordt het kind apart genomen en aangesproken op zijn gedrag. Vaak zal het excuses moeten gaan maken aan een ander. Kinderen worden op deze wijze geattendeerd op gedrag dat niet acceptabel is. Ze leren hoe ze hier mee om kunnen gaan. Wij vinden het belangrijk dat het kind inzicht krijgt in zijn eigen sociale gedrag.

Nb. Hoewel we met pesten geen duidelijke problemen of geschiedenis hebben, willen we ons als 't Kasteel bezig gaan houden met een pestprotocol.

4.4.2 Respect binnen een multiculturele samenleving

't Kasteel is onderdeel van de multiculturele samenleving en in die hoedanigheid wil zij daaraan ook uiting geven. Dit doet zij, door open te staan voor andere culturen, voor kinderen van diverse culturele achtergronden, en door personeel van diverse culturele en maatschappelijke achtergronden in dienst te nemen.

Zodra de groepssamenstelling verandert qua cultuur, wordt er rekening gehouden met de 'nieuwe, andere' cultuur. We willen de kinderen ervan bewust maken dat er verschillende soorten gewoonten (uit verschillende culturen) zijn en deze kunnen wij inpassen in ons programma. Ook werken wij soms met thema's waar verschillende culturen in voorkomen.

Culturele activiteiten, waar jaarlijks bij stil kan worden gestaan, zijn bijvoorbeeld:

- 3 koningen
- Pasen

- Michaëlsfeest
- Halloween
- Sint Maarten
- Sinterklaas
- Suikerfeest
- Kerst

4.4.3 Respect voor materiële zaken

Binnen gastouderopvang 't Kasteel gaan wij met zorg om met de aanwezige materialen. Ook heeft de gastouder een voorbeeldfunctie als het gaat om de zorg voor de aanwezig materialen.

Een belangrijke regel is dat er niet wordt gegooid met materialen. Kapotte materialen worden verwijderd om te worden gerepareerd of eventueel vervangen.

Bij de aanschaf van materialen hechten wij aan duurzaamheid, boven modegevoelig speelgoed. Materialen waar kinderen voor langere tijd plezier aan beleven.

Een belangrijke regel is ook dat kinderen, nadat zij hebben gespeeld met materialen, zij deze materialen zelf opruimen.

4.5 Aandacht voor ieder kind

- **Aandacht voor ieder kind.** *Alle kinderen, krijgen individuele aandacht, op zo'n manier dat dit niet ten koste gaat van de andere kinderen.*

De gastouder streeft er naar om met elk kind (even) contact te hebben op een kasteeldag. Dit varieert van een aai over de bol tot een gesprekje over wat er op dat moment speelt in het leven van het kind. Uitgelezen momenten hiervoor zijn tijdens het ophalen van school, tijdens het eten, of tijdens een (knutsel)activiteit.

Elk kind heeft wel eens een moment dat het (wat) extra aandacht nodig heeft van de gastouder. Denk hierbij aan een vervelende gebeurtenis op school die gedeeld moet worden, ziekte van een dierbare, een geschaafde knie die pijn doet, of gewoon even een knuffel willen. De gastouder probeert dit zo goed mogelijk aan te voelen en zal een moment creëren waarin er juist ruimte is voor het kind.

In de volgende subhoofdstukjes wordt in deze onze werkmethode ten opzichte van nieuwe kinderen, en broertjes of zusjes van oudere kinderen extra toegelicht.

4.5.1 Nieuwe kinderen

't Kasteel realiseert zich dat de nieuwe kinderen vaak kinderen zijn die net de basisschoolleeftijd hebben bereikt. Voor deze vierjarigen geldt dat in hun vertrouwde wereld veel veranderingen optreden: een nieuwe school en een nieuwe opvang.

Kinderen die nieuw zijn op 't Kasteel hebben recht op extra aandacht en begeleiding gedurende de eerste periode dat zij deel uitmaken van de Kasteelgroep. Wij doen dit omdat het in het belang van het kind, de ouder en de gastouder is dat een (nieuw) kind zo snel

mogelijk zich op zijn gemak en vertrouwd voelt bij de gastouderopvang 't Kasteel. We hopen dat het kind zich op deze manier 'thuis' zal voelen op 't Kasteel.

't Kasteel heeft onderstaande uitgangspunten geformuleerd met betrekking tot het wennen van nieuwe kinderen:

- Nieuwe kinderen leren zo snel mogelijk de regels en dagindeling. Ze worden hierin ondersteund door de gastouder;
- We benaderen nieuwe kinderen als individu (niet als broertje of zusje van);
- We vinden de omgang met ouders van nieuwe kinderen belangrijk, een intakegesprek is verplicht, ook voor gezinnen die al bekend zijn met 't Kasteel.

(Zie bijlage 2. voor de beschrijving van de wennperiode).

4.5.2 Broertjes en zusjes

We vinden het niet wenselijk om éénduidig beleid te schijven over de omgang tussen/met broertjes en zusjes. Wanneer wij constateren dat door de omgang tussen broertjes en zusjes de ontwikkeling van een kind in gevaar komt, dan zal worden ingegrepen. Hierover zal ook contact worden opgenomen met de ouders.

Wij vinden het van belang dat ieder kind genoeg 'bewegings'vrijheid heeft, en het zal om die reden af en toe zinvol zijn om broertjes en zusjes gescheiden te laten spelen.

4.6 Naar eigen inzicht vrije tijd invullen.

- **Naar eigen inzicht vrije tijd invullen.** *In de vrije tijd van het kind staat spelen centraal. Hierbij wordt gezocht naar een evenwicht tussen vrij spel (naar eigen keuze en zonder sturing door een volwassene), en georganiseerde activiteiten (door een volwassene georganiseerd en begeleid). Het kind mag zelf kiezen aan welke activiteiten het mee wil doen.*

Gastouderopvang 't Kasteel is er voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Kinderen maken gebruik van deze opvang in hun vrije tijd. Dit houdt in dat het kind (binnen de redelijke grenzen) zelf mag kiezen wat het wil doen, waarmee het wil spelen en met wie. We bieden hiervoor activiteiten, speelgoed en een speelplek aan, waarbij we de kinderen willen stimuleren hun eigen fantasie te gebruiken en verder te ontwikkelen. Ook zijn er kinderen, die zelf het initiatief nemen om een activiteit te organiseren en aan te bieden. Wij zullen dit initiatief zoveel mogelijk ondersteunen.

Kinderen mogen -op eigen risico- ook zelf speelgoed meenemen. Gewelddadig speelgoed lokt in onze ogen geweld uit, en is dan ook verboden.

Spelen is bezig zijn de wereld te leren kennen. Met name de jonge kinderen genieten van het spelen of knutselen zelf, meer dan het eindresultaat. Fantasiespel speelt een grote rol. Dit laten we terugkomen in het speelgoed dat bij voorkeur aangeschaft wordt; speelgoed dat 'onaf' is geeft het kind de mogelijkheid zijn oneindige fantasie naar hartelust te vieren. Het kleed dat eerst nog een vliegend tapijt was, verandert al spelend in

een schip, en daar wordt het weer gebruikt om de 'baby' toe te dekken. . . . Denk hierbij aan kleden, lappen, poppen zonder duidelijke kenmerken, planken, kisten, blokken, etc.

Oudere kinderen hebben steeds meer behoefte aan uitdagend speelgoed, denk bijvoorbeeld aan spelen waarbij ze worden uitgenodigd hun hersenen te gebruiken. Wij realiseren ons dat op deze leeftijd ook de aanwezigheid en het gebruik van de computer belangrijker wordt.

4.7 Inspraak voor kinderen.

- **Inspraak voor kinderen.** *Kinderen voelen zich betrokken doordat ze medeverantwoordelijk zijn voor de regels, de materialen, de ruimte en het dagprogramma.*

Gastouderopvang 't Kasteel is bezig met kinderparticipatie. We oefenen ons er in de kinderen op zo veel mogelijk manieren inspraak te geven bij hun eigen gastouderopvang. We hebben kaders ontwikkeld waarbinnen we kinderen inspraak willen geven. Zo mogen kinderen bijvoorbeeld wel meedenken en meebeslissen over uitjes tijdens vakantie, maar niet over het personeelsbeleid.

4.8 Ruimte voor fantasie, eigen creativiteit en onderzoek.

- **Ruimte voor fantasie, creativiteit en onderzoek.** *De kinderwereld zit vol mogelijkheden, nieuwe ontdekkingen en spel. We stimuleren en ondersteunen het kind om op ontdekkingstocht te gaan.*

Bij gastouderopvang 't Kasteel zijn volop materialen aanwezig, denk hierbij aan knutselspullen, spelletjes, poppenspullen, lego en blokken, verkleedkleden en eventueel muziekinstrumentjes. Voor de knutselmaterialen kiezen wij voor materialen die de eigen creativiteit stimuleren, zoals vilt, krijt, nat-in-nat schilderen en klei.

Ook heeft het onze voorkeur wanneer de ruimte waarin de gastouderopvang wordt geboden, beschikt over een buitenspeelruimte, waar kinderen buiten kunnen spelen.

4.9 Zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

- **Zelfstandigheid en zelfredzaamheid.** *We begeleiden het kind in de geleidelijke ontwikkeling naar zelfstandigheid.*

In overleg met ouders kan een kind steeds meer zelf gaan doen. Hiervoor tekenen de ouders een "zelfstandigheidsformulier" (zie bijlage 3.). Hier kan onder andere op worden aangegeven of het kind alleen mag buiten spelen, zelf van school naar de gastouder mag komen en of het zelf naar de speeltuin mag. Bij elk stapje naar meer zelfredzaamheid begeleiden we het kind waar nodig, zodat het kind,

de ouders en de gastouderopvang er met een gerust hart aan kunnen beginnen.

Een ander aspect van zelfstandigheid vinden wij niet alleen de vrije toegang tot materialen, maar ook het zelf weer opruimen daarvan. "Voordat je met iets anders gaat spelen, je spullen opruimen" is een belangrijke regel. Het samen opruimen is een vast onderdeel van de dag. De gastouder begeleidt dit opruimen zo, dat het kind overzichtelijke opdrachten toebedeelt krijgt. Het samen opruimen, wordt bij de jongere kinderen verbonden met spel; 'de poppen gaan nu slapen, leg ze maar lekker in bed'. Zo wordt een overzichtelijke taak voor een kleuter vanzelfsprekend.

4.10 Een open houding van de groep.

- **Een open houding van de groep.** *We streven naar een open houding van de groep, waarin alle kinderen goed kunnen aarden. We bieden activiteiten aan om het groepsproces te bevorderen.*

De gastouder kan vanuit een professionele achtergrond de kinderen observeren en inspelen op groepsprocessen. Ook heeft de gastouder een voorbeeldfunctie als het gaat om sociale vaardigheden en praten zij hierover met de kinderen.

Voorbeelden van activiteiten om het groepsproces te bevorderen zijn groepsspelletjes, het voorstellen van een nieuw kind, en samen iets bouwen of knutselen.

Een kind dat nieuw is in de groep wordt tijdens het eten begroet en voorgesteld.

4.11 Vertrouwde begeleiding.

- **Vertrouwde begeleiding.** *De kinderen voelen zich veilig en vrij met de gastouder. De gastouder stelt zich empathisch op en richtten zich op wat er bij de kinderen leeft.*

We willen graag dat de kinderen zich prettig en vertrouwd voelen op 't Kasteel, bij gastouderopvang vangt een vaste gastouder het kind op. Ook de invalkrachten hebben een vertrouwd gezicht doordat we met een aantal vaste invalkrachten werken.

De gastouder geeft het goede voorbeeld in haar 'doen' alswel in haar groeiproces. Met name bij jongere kinderen maken de boodschappen in gedrag en houding van de gastouder diepe indruk, meer nog dan wat letterlijk gezegd wordt.

Verder heeft elke gastouder van de gemeente een verklaring omtrent goed gedrag (v.o.g.) gekregen. Ook streven we naar gering verloop van de gastouder.

De professionaliteit van de gastouder proberen wij te borgen, door regelmatig bijscholings- en verdiepingcursussen te volgen. Medio 2008/2009 is er door het Kasteelteam een cursus 'Knap Lastig' gevolgd. In 2009 zal er verder nog door het team een training 'Aanpak Kindermishandeling' worden gevolgd.

BIJLAGE

- Bijlage 1. Regels gastouderopvang 't Kasteel
- Bijlage 2. Wenperiode nieuwe kinderen.
- Bijlage 3. Zelfstandigheidsformulier 't Kasteel
- Bijlage 4. Richtlijnen voor de opvang

Bijlage 1. Regels gastouderopvang 't Kasteel

HUISREGELS GASTOUDEROPVANG 'T KASTEEL

1. Als je wilt rennen ga je naar buiten, maar binnen wordt niet gerend !
2. Gillen en schreeuwen doe je ook buiten en niet binnen.
3. We gaan met respect met elkaar om, dat wil zeggen dat we elkaar niet persten, slaan, schoppen of uitschelden, maar leuk met elkaar spelen.
4. Als je ergens mee gespeeld hebt ruim je het speelgoed op voordat je iets anders pakt of naar huis toe gaat
5. Als je naar de wc bent geweest was je je handen
6. (Voor kinderen vanaf 8 jaar) Corvee hoort erbij. Na het eten helpen de oudere kinderen met het schoonmaken en afruimen van de tafel.

Bijlage 2. Wenperiode nieuwe kinderen.

't Kasteel heeft onderstaande uitgangspunten geformuleerd met betrekking tot het wennen van nieuwe kinderen:

- Nieuwe kinderen leren zo snel mogelijk de regels en dagindeling. Ze worden hierin ondersteund door de gastouder en groepsgenootjes;
- We benaderen nieuwe kinderen als individu (niet als broertje of zusje van);
- We vinden de omgang met ouders van nieuwe kinderen belangrijk, een intakegesprek is verplicht, ook voor gezinnen die al bekend zijn met 't Kasteel. Voor een tweede (of volgende) kind willen we ook een intakegesprek met de ouders.

De wenperiode bestaat uit een aantal onderdelen:

- De gastouder neemt ongeveer veertien dagen voordat de plaatsing van het nieuwe kind ingaat, contact op met de ouders om een afspraak te maken. Er zal een afspraak worden gemaakt voor een wemiddag, op de weekdag dat het nieuwe kind ook is geplaatst. Voordat de plaatsing ingaat zal er een afspraak voor het intakegesprek worden gemaakt;
- Een van de ouders zal de eerste wemiddag zelf het kind komen brengen of loopt mee vanuit school naar de plek waar de gastouderopvang wordt aangeboden;
- De eerste wemiddag duurt maximaal twee uur;
- Afhankelijk van het kind, kan er sprake zijn van nog een wemiddag, waarvoor ook geldt dat een ouder het kind brengt;

- De ouder mag als dat in het belang is van het kind, tijdens de wemiddag aanwezig blijven;
- De gastouder voert met beide of een van de ouders het intakegesprek. Doel van dit gesprek is om praktische gegevens te verkrijgen over het kind, zoals noodtelefoonnummers en allergiën. Maar ook om bijzonderheden over het kind te weet te komen;
- Gedurende de wenperiode (de wemiddagen en de eerste periode na de plaatsing) zal de gastouder het kind extra in de gaten houden en extra aandacht geven, zodat het kind zich snel 'thuis' voelt bij de gastouderopvang. Extra aandacht kan zijn door het kind wat vaker op schoot te nemen, of te activeren om met andere kinderen te spelen of voor te lezen;
- Als het kind zich na de wenperiode niet gewend is bij de gastouder, dan zal met de vraagouders besproken worden of deze gastouder/gastouderopvang de juiste soort opvang is voor dit specifieke kind.

Bijlage 3. Zelfstandigheidsformulier gastouderopvang 't Kasteel

Bijlage 4. Richtlijnen voor de opvang

't Kasteel hanteert onderstaand **leeftijdsbeleid**, waarbij het aantal kinderen dat tegelijk mag worden opgevangen, afhankelijk is van de leeftijd van de op te vangen kinderen. De eigen kinderen van de gastouder tot tien jaar tellen mee als zij aanwezig zijn tijdens de opvang. Vriendjes tot tien jaar, die tijdens de opvang aanwezig zijn, tellen ook mee:

Het maximum aantal kinderen dat tegelijk aanwezig mag zijn:

- Zes kinderen in de leeftijd van nul tot dertien jaar, inclusief eigen kinderen tot tien jaar;
- Vijf kinderen, wanneer deze allen jonger zijn dan vier jaar, inclusief eigen kinderen tot vier jaar;
- Vier kinderen van nul en een jaar oud, waarvan maximaal twee van nul jaar, inclusief eigen kinderen van deze leeftijd.

't Kasteel heeft onderstaande uitgangspunten geformuleerd met betrekking tot de **huisvesting** waarin de gastouderopvang plaatsvindt. Een gastouder kan op het eigen adres kinderen opvangen of op het adres van één van de ouders. Als de opvang op het adres van één van der ouders plaatsvindt, kunnen daar ook kinderen van andere ouders worden opgevangen. Een gastouder kan op meerdere locaties opvang verzorgen. De gastouder kan niet op hetzelfde adres wonen als de ouder, bijvoorbeeld als au pair. Als de opvang plaatsvindt op het adres van de gastouder, kunnen op dat adres geen andere gastouders worden geregistreerd. Als de opvang plaatsvindt op het adres van de ouders kan dat wel. Er zijn dan op dezelfde locatie meerdere voorzieningen voor gastouderopvang die

afzonderlijk in het LRK zijn opgenomen. Voorwaarde is dat de gastouders niet tegelijkertijd actief zijn op dit adres. Zij kunnen wel opvang verzorgen op verschillende dagen of tijden.

- Het huis waarin de verzorging en begeleiding van de kinderen plaatsvindt, is zodanig ingericht dat er voldoende ruimte is voor eten, binnen- en buitenspelen en rusten. Deze ruimtes zijn afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen;
- Er is een aparte slaapruijme voor kinderen jonger dan 1,5 jaar. Ieder kind moet een eigen bedje hebben, waar het in kan slapen;
- De ruimtes, zowel binnen als buiten, waarin de kinderen verblijven zijn hygiënisch en veilig;
- Uitgezonderd noodgevallen laat de gastouder de zorg van de aan haar/hem toevertrouwde kinderen niet over aan een derde;
- Bij opvang van vier of meer kinderen is een achterwacht beschikbaar. Deze achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens opvanguren en kan bij calamiteiten binnen vijftien minuten aanwezig zijn;
- In het huis waarin de opvang plaatsvindt is een protocol Kindermishandeling (Meldcode, vanaf september 2013) aanwezig. De gastouder is op de hoogte van de inhoud en handelt hiernaar;
- In het huis waarin de opvang plaatsvindt is een ongevallenregistratie formulier aanwezig. De gastouder is verplicht om ongevallen te registreren;
- De gastouder vervoert de kinderen niet per auto, tenzij de vraagouder daar toestemming voor heeft verleend;
- De gastouder zal huisdieren slechts bij de kinderen toelaten indien deze vertrouwd zijn met de kinderen;

- De gastouder is in het bezit van de gegevens van het kind, zoals de naam van de huisarts en eventuele medische indicaties, zoals allergieën en dergelijke;
- Het huis waarin de opvang plaatsvindt, is altijd volledig rookvrij;
- Het huis waarin de opvang plaatsvindt, is voorzien van voldoende goed functionerende rookmelders;
- De gastouder is op de hoogte van het adres en telefoonnummer(s) waarop de vraagouder(s) te bereiken zijn;
- Jaarlijkse zal in het huis, waarin de opvang plaatsvindt een risico inventarisatie worden uitgevoerd. De risico inventarisatie behandelt veiligheidsrisico's en gezondheidsrisico's;
- Indien de opvang plaatsvindt bij de vraagouders, moet de gastouder (in overleg) desgewenst aanpassingen kunnen vragen in de inrichting of aanwezigheid van speelgoed.

